

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 20 ноември 2025 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Джелепова
Атанас Семов
Красимир Влахов
Янаки Стоилов
Соня Янкулова

Борислав Белазелков
Галина Тонева
Сашо Пенев
Невин Фети
Орлин Колев

при участието на секретар-протоколита Наталия Такева разгледа в закрито заседание на 20.11.2025 г. конституционно дело №15/2025 г., докладвано от съдия Невин Фети.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 07.11.2025 г. по искане на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 147, ал. 9а от Закона за движението по пътищата (обн. ДВ, бр. 20 от 1999 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 64 от 2025 г.; ЗДвП) поради твърдяно противоречие с чл. 4, ал. 1, чл. 16 и чл. 48, ал. 1, чл. 17, ал. 1 и 3 и чл. 35, ал. 1 от Конституцията на Република България.

Оспорената разпоредба гласи: „Преглед за проверка на техническата изправност на пътно превозно средство се извършва след установяване на

липсата на задължения на собственика или вписания в свидетелството за регистрация ползвател, както и на лицето, което представя пътното превозно средство за проверка на техническата изправност към датата на извършване на прегледа, за заплащане на глоба или имуществена санкция за извършено със същото превозно средство нарушение по този закон, наложена с влязло в сила наказателно постановление, фиш или електронен фиш. За наличието или липсата на задължение се извършва проверка чрез автоматизиран обмен на информация между информационната система по ал. 9 и информационната система за административнонаказателна дейност на Министерството на вътрешните работи, като условията, редът и начините за обмен на информация, видът и форматите на данните се определят с акт на министъра на вътрешните работи и на министъра на транспорта и съобщенията.“

Според омбудсмана „[ч]рез приетата разпоредба държавата създава изкуствена пречка за упражняване на правото на собственост, без това да е свързано с легитимната цел на института на техническите прегледи“. Вносителят посочва още, че „законодателят на практика ограничава упражняването на основни конституционни права на гражданите, с което цели да принуди длъжниците да платят наложените им по ЗДвП глоби извън установения ред за принудително изпълнение“. Според него „въвеждането на подобни „алтернативни“ санкционни механизми подкопава принципа на правовата държава, защото държавата прехвърля собствената си административна неефективност върху гражданите“. Омбудсманът излага и твърдения, че разпоредбата „създава недопустими пречки пред упражняването на правото на труд“, „лишава собствениците от възможността да използват пълноценно своята вещ, независимо от нейното техническо състояние“ и „представлява несъразмерна намеса в правото на свободно придвижване, която не издържа на конституционния тест за пропорционалност и е несъвместима както с вътрешното конституционно

право, така и със стандартите на чл. 2 от Протокол № 4 към ЕКПЧ, гарантиращ свободата на движение“.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от омбудсмана на Република България като субект на инициатива съгласно чл. 150, ал. 4 от Конституцията. Омбудсманът е оправомощен да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават права и свободи на гражданите. Предвид обстоятелството, че собственик или вписан в свидетелството за регистрация ползвател може да бъде и физическо лице, а лицето, което представя пътното превозно средство за проверка на техническата изправност, винаги е физическо лице, твърденията за нарушаване на права и свободи са по отношение на разпоредба, която засяга граждани.

Искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Във връзка с чл. 17, ал. 2 ЗКС, според който исканията за обявяване на неконституционност на законите могат да се предявяват от деня на обнародването им, следва да се отбележи, че оспорената разпоредба на чл. 147, ал. 9а ЗДВП е приета с §45, т. 3 от Закона за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата. Този закон е обнародван в Държавен вестник, бр. 64 от 05.08.2025 г., но според §113, т. 2 от Преходните и заключителните му разпоредби ще влезе в сила 9 месеца след обнародването, т.е. на 06.05.2026 г. „Както вече Конституционният съд се е произнасял (в този смисъл вж. Решение №6 от 11.11.2008 г. по к.д. №5/2008 г.) всеки един закон, с който се правят изменения и допълнения в друг закон, обслужва действащия закон и в този смисъл има вторичен характер, като същевременно дадено изменение и допълнение на действащ закон има по отношение на него и отменящ ефект. Законът за изменение и

допълнение на друг закон, след влизането му в сила престава да бъде самостоятелен, тъй като от този момент той става част от закона, който се изменя и допълва. Поради това предметът на искане за обявяване на противоконституционност е изменената или допълнена разпоредба на действащия закон, в която измененията или допълненията са инкорпорирани. Обратно – конституционносъобразността на разпоредби от закон за изменение и допълнение на действащ закон могат да бъдат оспорени самостоятелно единствено от момента на обнародването му до момента на влизането в сила, защото до този момент те не са инкорпорирани в изменения и допълнен закон“ (Определение от 29.09.2015 г. по к.д. №6/2015 г.). Конституционният съд не намира основание да се отклони от възприетото в неговата практика, поради което приема, че в случая предмет на оспорване е §45, т. 3 ЗИДЗДвП, тъй като тази разпоредба, към момента на оспорването ѝ и произнасянето по неговата допустимост, още не е влязла в сила и не е инкорпорирана в Закона за движението по пътищата.

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на разпоредба от закон, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2, предл. първо от Конституцията.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост на искане със същия предмет, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по смисъла на чл. 21, ал. 6 ЗКС.

По изложените съображения Конституционният съд приема, че искането следва да бъде допуснато до разглеждане по същество, като предметът на производството до влизането в сила на оспорената разпоредба на чл. 147, ал. 9а ЗДвП е §45, т. 3 ЗИДЗДвП.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС като заинтересувани институции следва да се конституират Народното събрание, президентът на Република България, Министерският съвет, министърът на правосъдието, министърът

на финансите, министърът на вътрешните работи, министърът на транспорта и съобщенията, Върховният касационен съд, Върховният административен съд, Висшият адвокатски съвет и Държавната агенция „Безопасност на движението по пътищата“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС Съдът намира, че следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по искането проф. д.н. Дарина Зиновиева, проф. д.н. Райна Николова, проф. д-р Емилия Панайотова, доц. д-р Златимир Орсов, доц. д-р Изабела Чакърва, доц. д-р Ралица Илкова и доц. д-р Светла Янкулова.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

ДОПУСКА за разглеждане по същество искането на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на §45, т. 3 от Закона за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата (обн. ДВ, бр. 64 от 2025 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, министъра на правосъдието, министъра на финансите, министъра на вътрешните работи, министъра на транспорта и съобщенията, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Висшия адвокатски съвет и Държавната агенция „Безопасност на движението по пътищата“.

Отправя покана да дадат писмено правно мнение до: проф. д.н. Дарина Зиновиева, проф. д.н. Райна Николова, проф. д-р Емилия Панайотова, доц. д-р Златимир Орсов, доц. д-р Изабела Чакърва, доц. д-р Ралица Илкова и доц. д-р Светла Янкулова.

На заинтересуваните институции и на поканените лица да се изпрати препис от искането и определението, като им се предоставя 30-дневен срок

от датата на получаване на уведомлението за представяне на становище и за даване на писмено правно мнение по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател:

Павлина Панова